

De 7 IAK-vragen:

Noot redactie H&S en De Jachthond:

IAK = Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving

1. Wat is de aanleiding?

De aanleiding is de toezegging van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om een algeheel verbod op het gebruik van de stroomhalsband bij honden in te voeren en de bepaling waarbij het gebruik van de stroomband onder voorwaarden wordt toegestaan in te trekken (Kamerstukken 11 28286, nr 1041).

2. Wie zijn betrokken?

Er is overleg gevoerd met de Hondenbescherming, de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, gedragsdeskundigen (Faculteit Utrecht, Tinley en Gaus), de ECMA (overkoepelende organisatie van producenten van stroombanden), de politie, de Koninklijke Nederlandse Politiehonden Vereniging (KNPV), het ministerie van defensie, de Europese Vereniging van Klinische Veterinaire Ethologie (ESVCE) en de politie van Noordrijn Westfalen (Duitsland).

3. Wat is het probleem?

Het gebruik van de stroomstootapparatuur bij honden is op dit moment toegestaan zolang het gebruik niet kan worden bestempeld als dierenmishandeling zoals bepaald in artikel 2.1 van de Wet dieren. Van dierenmishandeling is sprake als zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel wordt veroorzaakt dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier wordt benadeeld. Het artikel 2.1 van de Wet dieren biedt de mogelijkheid om specifieke gedragingen te omschrijven die in ieder geval als dierenmishandeling gelden.

Het was al langer bekend dat het gebruik van stroom als trainingmethode bij honden een ernstige welzijnsaantasting met zich mee kon brengen. De gedachte was dat deze welzijnsaantasting kon worden weggenomen met voldoende deskundigheid van de trainer. Bij de uitwerking met divers stakeholders van de voorwaarden bij de uitzondering op een eerder verbod op stroombanden werd echter duidelijk dat voldoende deskundigheid de risico's op de aantasting van het welzijn van honden niet wegneemt. Ook bleek tijdens deze uitwerking dat het goed mogelijk is honden zonder stroombanden te trainen. Een algemene uitzonderingsgrond op het gebruik van stroombanden is dus niet nodig en zou het welzijn van honden onvoldoende waarborgen. Het gebruik van de stroomhalsband levert een groot risico op ernstige welzijnsproblemen bij het dier voor zowel op korte als op lange termijn.

4. Wat is het doel?

Het doel van dit besluit is het verbeteren van het welzijn van honden door het gebruik van stroomstootapparatuur zo ver mogelijk terug te dringen. Door stroomstootapparatuur te verbieden, behoudens een beperkte uitzondering, zal het gebruik van deze apparatuur sterk verminderen, zal meer gebruik worden gemaakt van niet-bestraffende leermethoden en zal het welzijn van honden verbeteren.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

De bevordering van het welzijn van dieren is een taak van de overheid. Daar waar de integriteit of het welzijn van het dier in het geding is, is er aanleiding tot ingrijpen van de overheid ter voorkoming of beperking van de aantasting van integriteit en welzijn van het dier.

Stroomstootapparatuur wordt bij honden onder meer ingezet bij het trainen van honden. Een gedegen wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt waaruit blijkt dat gebruik van stroomstoten noodzakelijk zou zijn of überhaupt leidt tot betere resultaten. In de praktijk blijkt verder dat militairen en politieagenten honden effectief kunnen trainen en inzetten zonder het gebruik van stroomstootapparatuur. De Nederlandse krijgsmacht heeft succesvol honden ingezet bij internationale (NAVO)-missies die zijn getraind zonder het gebruik van stroomstootapparatuur. Ook de politie van de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen werkt met honden die zonder stroom worden getraind. Honden kunnen succesvol worden getraind met belonende methoden. Stroomstoten bij honden zijn in beginsel dan ook niet noodzakelijk.

6. Wat is het beste instrument?

Een verbod op het gebruik van stroomstootapparatuur bij honden, behoudens beperkte uitzonderingen, is het beste instrument om het gebruik van deze apparatuur terug te dringen en het welzijn van honden te verbeteren. Minder ingrijpende instrumenten zullen naar verwachting niet leiden tot voldoende resultaat.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Houders van honden die stroomstootapparatuur gebruiken, zullen moeten uitwijken naar een alternatieve methode om een gedragsverandering bij de hond te bewerkstelligen. Er zijn diverse geschikte alternatieve niet aversieve trainingsmethoden beschikbaar. Inzichten in trainingsmethoden hebben de laatste tijd een flinke ontwikkeling doorgemaakt waarbij het trainen met aversieve middelen, gelet op de negatieve gevolgen, plaats heeft gemaakt voor het trainen middels positieve bekrachtiging, waarbij rekening gehouden wordt met het individuele karakter van het dier. Het is van belang dat aangesloten wordt bij de laatste wetenschappelijke inzichten op het gebied van trainingsmethoden.

De producenten van stroomstootapparatuur zullen hun omzet in Nederland zien afnemen.

Het verbod om stroomstootapparatuur toe te passen bij honden geldt ook voor de politie en krijgsmacht. Politie en krijgsmacht zullen voor de aanschaf niet langer meer honden kunnen afnemen die met stroom zijn getraind. Daarnaast zal in een aantal gevallen hun trainingsmethoden moeten worden aangepast. Indien echter de inzet van een bepaalde hond noodzakelijk blijft in het belang van de goede uitvoering van de wettelijke taken en deze inzet kan alleen bereikt worden door het toepassen van de stroomband, blijft de mogelijkheid bestaan om in deze specifieke individuele gevallen en onder speciale randvoorwaarden kortstondig gebruik te maken van een stroomband.